

Asia: VN/952/2021

HE-luonnos vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtioministeriö on pyytänyt Rahoitusvakausvirastolta (RVV) lausuntoa HE-luonnoksesta liittyen vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. RVV nostaa lausunnossaan esiin niitä seikkoja, joita olisi hyvä tuoda paremmin esiin HE:n perusteluissa.

Yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistaminen ja ylimääräisten jälkikäteen kriisinratkaisurahastoon suoritettavien vakausmaksujen yhdistäminen samalla tavalla, kun jo nyt tehdään kerran vuodessa kerättävien ennakollisten vakausmaksujen osalta, on rahoitusvakauden kannalta toivottavaa. Yhteinen varautumisjärjestely kaksinkertaistaa kriisiratkaisun yhteydessä käytettävissä olevien varojen määrän. Lisääntynyt kapasiteetti parantaa merkittävästi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (Single Resolution Board, SRB) toimintaedellytyksiä erittäin haastavissa kriisinratkaisutilanteissa. Jo yhteisen varautumisjärjestelyn olemassaolo lisää kriisinratkaisukehikon uskottavuutta. Se, että käytössä oleva kapasiteetti kasvaa, ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kriisinratkaisurahaston varoja käytettäisiin kevyemmin perusteluin. Kriisinratkaisurahaston varojen käytön edellytykset pysyvät samana.

Kriisinratkaisutoimien tehokkuuden varmistaminen on myös suomalaisten luottolaitosten ja yhteiskunnan kannalta tärkeää. Toisessa pankkiunionin maassa toimivan merkittävän luottolaitoksen kriisitilanteen pitkittyminen, tai pahimmassa tapauksessa kärjistyminen hallitsemattomaksi, johtaisi merkittäviin häiriöihin rahoitusmarkkinoilla ja reaali taloudessa Euroopassa laajemminkin. Tämä hankaloittaisi esimerkiksi suomalaisten luottolaitosten markkinaehtoista varainhankintaa ja vaikuttaisi meidän avoimeen ja vientipainotteiseen talouteemme.

Yhteisen varautumisjärjestelyn käyttö on erittäin epätodennäköistä. Riskienhallinta ja ongelmatilanteisiin varautuminen on pankkitoiminnan ytimessä. Pankkivalvonta on yhteisen valvontamekanismin myötä tehostunut ja yhdenmukaistunut. Kriisinratkaisukehikon myötä kriisinratkaisuviranomaiset laativat tiiviissä yhteistyössä luottolaitosten kanssa suunnitelmia siitä, mitä luottolaitoksen kaatumisen yhteydessä tehtäisiin ja miten kriisinratkaisua rahoitettaisiin.

Kriisinratkaisumekanismin pääperiaatteena on, että kriisinratkaisutilanteessa luottolaitoksen toiminnassa syntyneiden tappioiden kattaminen ja luottolaitoksen uudelleenpääomittaminen toteutetaan ensisijaisesti sen omistajien ja sijoittajien varoin. Tämä niin sanottu sijoittajanvastuu toteutetaan käyttämällä bail-in-välinettä. Näin vältetään tilanteelta, jossa luottolaitos pelastettaisiin julkisin varoin veronmaksajien kustannuksella. Bail-in-välineen käytön mahdollistamiseksi kriisinratkaisuviranomaiset asettavat luottolaitoksille vaateen omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärälle (minimum requirement for own funds and eligible liabilities, MREL).

HE-luonnoksessa kuvattu vaikutusarvio perustuu tietoihin vuoden 2019 aikana yhteiseen kriisinratkaisurahastoon kerätyistä vakausmaksuista. Käyttäen vuoden 2020 tietoja, vakausmaksujen kokonaismäärä on 235 miljoonaa euroa 216 miljoonan euron sijasta, jolloin vuotuisten ylimääräisten jälkikäteen suoritettavien vakausmaksujen enimmäismäärä olisi 705 miljoonaa euroa 650 miljoonan euron sijasta. Varautumisjärjestelystä nostettujen kolmessa vuodessa erääntyvien lainojen enimmäismäärä olisi siten 2,12 miljardia euroa 1,95 miljardin euron sijasta. RVV välittää päätökset vuoden 2021 vakausmaksuista luottolaitoksille huhtikuun lopussa, jolloin tuoreimmat tiedot olisivat käytettävissä lopullisen HE:n vaikutusarviota varten.

Vastaava laskelma pankkiunionin tasolla antaa lisätietoa suomalaisten pankkien mahdollisesta altistumisesta. Vuonna 2020 kaikilta pankkiunionin maissa toimivilta luottolaitoksilta kerättiin vakausmaksuja yhteensä 9,2 miljardia euroa, jolloin varautumisjärjestelystä nostettujen kolmessa vuodessa erääntyvien lainojen enimmäismäärä olisi 82,8 miljardia euroa. Suomalaisten luottolaitosten osuus olisi siten 2,5%.

Covid-19-kriisistä johtuen, korvattavien talletusten määrä on kasvanut merkittävästi kaikissa pankkiunionin maissa. Kasvun odotetaan jatkuvan merkittävänä myös tulevana vuosina. Siten kriisinratkaisurahaston tavoitetaso on todennäköisesti 70 miljardia korkeampi.

Tuija Taos

ylijohtaja

Hanna Westman

pääekonomisti

Jyrkönen Tanja
Rahoitusvakausvirasto